

PRIORITY

MV

May 17

XIII-1232 B

HUNGARY

BORDER ZONE

Security Measures

/400/

/402/

THE HUNGARIAN BORDER GUARDS.

SOURCE SALZBURG: A 22-year-old border guard who arrived in Austria toward the end of April 1956.

DATE OF OBSERVATION: February through April 1956.

ENGLISH SUMMARY: A few months ago, subsource was transferred from the Hungarian-Yugoslav border to Western frontiers. He said that following the ease of Hungarian-Yugoslav relations, the border guards battalion headquarters were disbanded, and the troops subordinated, as of February, directly to the respective border guards area headquarters. Currently there are only a few border guards battalion headquarters left in Hungary. The strength the border guards against Yugoslavia was cut down, and the troops thus made available were transferred to the Hungarian-Austrian border. Fortification of Hungary's Western frontiers is being continued.

EVALUATION COMMENT: This interesting report deals with conditions prevailing in the Yugoslav-Hungarian and the Austro-Hungarian border area.

The barbed wire obstructions apparently still exist on the Yugoslav-Hungarian border. It is very likely that vigilance has relaxed in this border section following the improvement of relations between Yugoslavia and Hungary. However, it is not yet clear whether the Yugoslavs return escaped to Hungary or not. Therefore the respective statement, which is released for information only, should not be used in Programs. The arrest of escapees in Yugoslavia is correctly referred to in the report.

The statements regarding the situation on the Austro-Hungarian border are of great actuality at the present moment. The reported transfer of border guards from the Yugoslav to the Austrian border zone and the increase of the number of watchdogs suggest that the Regime had for some time in mind the removal of the barbed wire fences. Such measures create new difficulties for would-be escapees whose greatest concern always was to avoid the many security checks by border guards and police agents. It is clear that under the conditions described in this report it will be extremely difficult to approach the actual border line.

/more/

The large number of escapes from the SZENTPÉTERFA village is confirmed and therefore it is particularly interesting that new barbed wire obstructions have been placed in this area.

All names under reference are UNCONFIRMED here.

+ + +

A HATÁRŐR ZÁSZLÓALJPARANCSNOKSÁGOK FELOSZTÁSA.
Border Guards Battalion Headquarters Disbanded.

A régi szervezés szerint a Büm. határőr kerületi parancsnokságok alá tartoztak - mint közbe eső parancsnokságok - határőr zászlóaljparancsnokságok, melyek - a határhelyzetnek megfelelően - hat-nyolc határőr órs felett rendelkeztek.

A zászlóaljparancsnokság állt: /csak a fontosabb személyek/

a parancsnokból,

törzsparancsnokból,

politikai tisztből,

elhárító tsiztből,

hadtáp parancsnokból,

gépkocsi szakaszból és tartalékszázadból./létszáma csökkentett/.

A zászlóalj parancsnokság összes létszáma tisztekkel együtt 80-100 között mozgott.

A magyar-jugoszláv viszony "enyhülése" következtében ez év februárjában az egész ország területén a határőr zászlóaljparancsnokságokat feloszlatták és csak pár önálló zászlóaljparancsnokság maradt a kerületi parancsnokságok hatáskörével felruházva.

A zászlóaljparancsnokságoktól a "megbízhatatlanokat" le-szerelték, a többi személyzetet elosztották a kerületeknél, vala-mint a nyugati határ személyzetének felerősítésére osztották be.

Az órsök ezután közvetlenül a kerületi parancsnokság alá tartoznak.

/more/

HELYZET A JUGOSZLÁV HATÁRON.
Situation at the Yugoslav Border.

A GYÉKÉNYES-i határőr zászlóalj a NAGYKANIZSA-i kerületi parancsnoksághoz tartozott.

Hat őrsé volt, éspedig: egy LANKÓCZ erdőnél /GOLA községgel szemben/ két őrs GYÉKÉNYESen és attól délkeletre, egy őrs LÉGRÁD hegyen a Szt. Mihály kápolna környékén, egy őrs MURAKERESZTURNál és egy őrs ettől még északnyugatra MOLNÁR és TÓTSZERDAHELY között.

Átlagban egy őrsnek hat-nyolc kilométeres szakasz jutott és egymást keresztező csatlakozó pontokkal kapcsolódtak a szomszéd őrsökhöz.

Ezen a területen a határ mentén egymással párhuzamosan, körülbelül 170 cm magas kettős szögesdrót kerítés volt kifeszítve, melyek között taposó aknáknak voltak elhelyezve. Ezek nagy része az időjárási viszonyok miatt tönkre ment, de kicserélésükre nem történt intézkedés.

A nyomsáv közvetlen az első drótkerítés mellett húzódott, így itt a nyomsáv és szögesdrót között nem volt aknamező.

Ugyancsak mélységben - a nyugati határhoz hasonlóan - szabálytalanul egyes drótházalokat feszítettek ki, melyek érintésére rakétákat hoztak működésbe.

Csak kevés menekülő kísérelte meg ezen a szakaszon az ország elhagyását, mert tudomásuk volt arról, hogy a jugoszlávok a menekült magyarokat lecsukják.

A magyar-jugoszláv helyzet "enyhülése" után, pontosabban ez év februárjában, a jugoszlávok a menekülteket visszaadták a magyar határőrségnek. A forrás három ilyen esetről hallott, de részleteket nem tud.

Egy őrs területén általában három őrtorony volt felállítva, melyek az őrssel, illetve a zászlóaljparancsnoksággal voltak távbeszélő útján összekötve.

A figyelőtoronyban lévő telefonon kívül átlagban minden őrs területén, különböző helyeken, még öt darab kőbe épített telefon volt elhelyezve, ahonnan az őrsöt riadóztatni lehetett.

Minden őrshöz két-három őrskutya volt beosztva.

Nappal a tornyokba elhelyezett figyelő járőrök, valamint az okmányellenőrző járőrök teljesítették szolgálatot.

/more/

Éjjel a figyelőkből szakasz járőrök lettek és a szolgálat a mélységben portyázó járőrökkel volt kiegészítve.

Éjjel az őrsnek körülbelül 70 százaléka teljesített szolgálatot.

Körülbelül 500-1000 méter távolságra a határtól egy erdővezet van kiépítve, melynek munkálatait körülbelül 1955 őszén fejezték be. Ezek cement bunkerek és futóárkok, valamint dróthenger és spanyol bak akadályok. Állapotukat állandóan ellenőrzik.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK. Personnel Changes.

A NAGYKANIZSA-i határőrkerületi parancsnok ez év februárjáig DERCE /fnu/ alezredes volt, aki 1954-ben jött vissza kiképzésről, a Szovjetunióból.

1956 márciusában áthelyezték SZOMBATHELYre, ahol kerületi parancsnok lett. Utóda NAGYKANIZSA-i CSILLAG /fnu/ őrnagy lett, míg az itteni törzsparancsnok maradt a régi: CSERPALKOVICS /fnu/ őrnagy.

SZOMBATHELYen eddig csak zászlóaljparancsnokság volt. Ez feloszlott és kerületi parancsnokság került ide.

A kerületi parancsnokság elhelyezése: a SZOMBATHELYről SÖPTE felé vezető műút nyugati oldalán, ahol azelőtt a kék ÁVH egységei voltak elhelyezve. Néhány egysége a kék ÁVH-nak ez év április közepéig még a laktanyában volt.

A GYÉKÉNYES-i zászlóaljparancsnok SIPOS Ferenc százados volt, akit február végén, a zászlóalj felosztása után, áthelyeztek a SZOMBATHELY-i kerülethez, ahol kiképzési alosztályvezető lett.

A zászlóalj volt törzsparancsnok KREISZ /fnu/ százados a NAGYKANIZSA-i kerületi parancsnoksághoz került, mint határügyi előadó.

A zászlóalj politikai előadója: PAULÓ József főhadnagy a NAGYKANIZSA-i kerület politikai osztályához vonult be.

A zászlóalj felderítő tisztjei: HORVÁTH László főhadnagy a GYÉKÉNYES-i őrsön maradt, mint felderítő, míg TIMÁR /fnu/ főhadnagy, mint felderítő, a MURAKERESZTUR-i őrsre került. A többiek leszereltek.

A zászlóalj elhárító tisztje: VARGA László hadnagy, a GYÉKÉNYES-i őrsnél maradt.

/more/

A márciusban SZOMBATHELYen felállított kerületi parancsnokságnak a törzsparancsnoka: DORNER /fnu/ százados lett, aze-lőtt is a nyugati határon volt.

A GYÉKÉNYES-i őrsöknek az átlag létszáma február végéig 40-45 fő között mozgott. A zászlóalj feloszlításakor ez a lét-szám lecsökkent 30-35 főre, a többi pedig áthelyezték a nyugati határ őrséinek megerősítésére.

HATÁRHELYZET SZENTPÉTERFÁN.
Situation in SZENTPETERFA Area.

A forrást is áthelyezték és március 19-én vonult be új szolgálati helyére.

SZENTPÉTERFÁN az őrs egy nyugatra menekült lefoglalt házában, a község déli bejáratánál, van elhelyezve. Az épület-ben körülbelül 11 különféle nagyságu szoba volt, melyből négy a legénységi szoba emeletes ágyakkal.

A melléképületekben istálló, valamint a lőszer van el-helyezve. Mivel ebből a községből az utóbbi időben többen nyugat-ra menekültek, utasítás jött a határ megerősítésére.

Igy nagyobb mennyiségű szögesdrótot szállítottak ki.

Ennek az őrsnek körülbelül nyolc kilométeres szakasz van kiutalva. Három őrtöröny van arányosan elhelyezve, míg egy az őrs-laktanya mellett van felállítva.

Az aknamező a szokásos kettős szögesdrót sövény, vala-mint a nyomsáv között van elhelyezve. Mindenütt cövek-aknak van-nak, botló drótokkal összekötve.

A drótsövénytől körülbelül 50 méter távolságra, az or-szág belseje felé új szögesdrót kerítést építenek. Ezt maguk a határőrök építik. Ez az új drótkerítés körülbelül párhuzamosan halad a régi drótkerítéssel, az 50 méteres sávban.

A község délnyugati sarkánál már körülbelül 250-300 méter, míg a község északi kijáratánál körülbelül 200-250 méter hosszúságban már készen van. Közben új szögesdrótot szállított-ak ki és a munkálatokat folytatják.

Ettől befelé, több helyen egy szál drótot feszítettek ki szabálytalanul, melynek érintése rakétákat hoz működésbe. Olyan helyeken, ahol a lakosság mozoghat, ezeket a rakétákat nap-palra leszerelik. Átlagban körülbelül 50-60 rakétát helyeznek el esténként.

Az 50 méteres sáv szélén, a falu északi részén, szabály-

/more/

talánul konzerves dobozokat akasztottak fel, melyekben kis kövek vannak elhelyezve. Ha a drótba valaki belebotlik, a dobozok zörögni kezdenek. Ez csak a falu északi részén található.

Főleg az erdőnél most ujabban csörgő jelzőt is elhelyeztek. Ezek fadóbozban elhelyezett elemek, melyeknek érintkezési felületén egy bakelit lap van, melyhez botló drót vezet. Ha a bakelit darabot kirántják, az elem két sarka érintkezik és egy csengőt hoz működésbe, valamint egy kis villanylámpa is kigyullad. Ezeket csak éjjelre telepítik. Körülbelül nyolc darab van eddig az őrsnél, a többiek gyártás alatt.

Hasonló célt szolgál a céllövészetknél használatos mellalak céltábla. Ennek közepén kivágtak egy négyszögletes rést és zseblámpával megvilágították úgy, hogy a fény a résen át az alakat részben megvilágította. Ezek helyét is állandóan változtatták. Csak éjjelre szerelték fel. Az őrsön még csak öt darab ilyen céltábla volt, a többi gyártás alatt.

Április közepe felé a határőrök utasítást kaptak, hogy lehetőleg távoli falvakból, ugatós, hamis falusi kutyákat szerezzenek be. Ezeket - szintén rendszertelenül - éjjelre kikötöztették dróthoz és a kutya ott egész éjjel ugatott minden zajra. Ezzel azt a látszatot akarták elérni, hogy ott őrskutya van és a menekülő nem veszi arra az irányt. A kutyákat nappalra behozták.

A forrás eljövetelekor még csak három ilyen kutya volt az őrsön, de 16 beszerzésére kaptak parancsot.

Az épített új szögesdrót közé nagyobb lyukakat furtak, mintha ott figyelők lennének a földbe elhelyezve. Ez azonban csak megtévesztés. Leásott figyelőhelyek nincsenek az őrs területén.

Megtévesztés céljait szolgálja az a drót is, melyet a magas figyelőtől vezettek le és kötötték az ujonnan épített szögesdróthoz. Ennek az a látszata, mintha áram lenne a drótkerítésbe vezetve. A valóságban azonban nincs.

Április 22-én, amikor a forrás eljött, teljes gőzzel folyt a határ megerősítése. A határőrség létszámának közeli felérésére is tudott dolog volt, de még nem kaptak megfelelő épületet, a laktanyába meg többen már nem fértek be.

Ezen a napon az őrsnek a létszáma 74 fő volt tisztekkel együtt.

End